

Издази сваке
недеље.

Претплата се
шаље напред
уредиштву
и без новаца
ее лист ни-
коме слати
неће.

ШАСТИР

ЛИСТ ЗА НАУКУ И КЊИЖЕВНОСТ ДУХОВНОГ САДРЖАЛА.

издаје и уређује СВЕШТ. И ПРОФ. Никола Поповић.

За све српске
крајеве стаје
на годину 60
гр. или 6 фор.
на по год. 30.
гр. или 3 фор.
на тримес. 15
гр. или 1 фор.
и 50 нов.
Неплаћена
писма од не-
редовних до-
писника не-
примају се.

Отето — проклето.

(нар. послов.)

У последњем броју рекосмо, да би свештеници могли учинити велико добро роду своме, кад би сваки у свом стаду говорио и настојавао, да се људи не одају лењости, већ да прегну на рад и посао. Тиме би могли доста стати на пут сиромашењу народњем и умањити крађе и отимања.

Но свештеници ће наши знати, да је у нас остало доста људи без нигде ничега не с перада свога, већ због нехришћанског поступка с њима од друге браће своје. Колико је браће наше истерано из својих кућа обманом и препреденошћу оних људи, који умедоше вешто обући своје бешчовечне намере у закону форму! Људи такви гори су и опаснији у државном друштву од највећих разбојника. Наш народ у Србији назвао их је: *зеленаши* и *кајшари*.

Да таквих људи не би било у друштву, нико не може толико учинити, колико свештеници својим проповедима. Законодавац не може никад предвидети све зле умишљаје, до којих може доћи човек покварена срца; судија највештијом истрагом својом не може обелоданити све, што смисли зли дух непоштена човека; највреднија полиција не може предохранити невешта и безазлена, да га не превари други,

УНИВЕРЗИТЕТСКА
ВИВЛИОТЕКА

који душе нема. Бесавесни људи наћи ће стотинама начина, како ће најнепоштенијем делу свом дати форму законитости, како ће препреденим извињањем пред судом сакрити бешчовечност и бездушност своју. Зато у држави и постоји један ред људи, којима је између осталог и то у дужности, да чувају народњу наравственост. То су свештеници.

Свештеници биће чувари народње наравствености само тако, ако буду у свему прави учитељи народњи. У храму божијем и у сваком скупу ваљало би да свет може чути од свога свештеника разложне поуке против свега, што је противно правом хришћанском животу. Из његових уста требало би чешће да се чују речи, којима би се могле заустављати жеље у понеким људма за умножавањем свога имања и неправедним начином. Увећање свога имања лажном исправом, кривом заклетвом, лажним сведочењем и другим неправедним начином вешт свештеник могао би пре искоренити из свога стада, него ли све претње закона свима казнама својим. Свештеник ваља да се побрине, како би уселио у свакоме страх божији, па би мање било људи, који презиру и угушују у себи глас савести. Јер би им излазило свагда на памет, да од Бога не могу сакрити своја бешчовечна дела онако, као пред земаљским судијом; да казна, која ће их постићи за таква дела, неће бити таква, која може имати и краја свога, него ће бити вечна; да ће плач сиротиње, од које се искаишареним начином зграби имање, допрети к праведном Богу, који отимаче туђег имања неће без строге казне оставити.

Наши очеви стекли су нам оволико самостална живота, колико га имамо. Они су својом јуначком борбом учинили, да у овом делу српства туђин не одузимље насилно Србицу с муком стечено имање. Свештеницима треба да је брига, да се међу нама не налази људи, који би заборавили на душу своју, па отимали од браће своје разним изигравањем закона куће и баштине, које су овим од очева остале.

Таквим поступањем бездушних и немилосрдних људи може се умањити поштовање према закону и судовима у нашем отачаству.

Србија треба да је у свему углед свима деловима српства: у њој не треба да се нађе ничега, што би могло одбијати од нас једнокрвну браћу нашу. Трудећи се, да остварујемо у својој домовини све благодати слободног живота, међу које долази и потпуна заштита имања у сваком обзиру, можемо се надати, да ћемо скоро те благодати уживати и с оном браћом, која их немају.

Живот св. Јована Златоуста.

(Наставак.)

Ево извода из једне од беседа његових, којом он казује значај духовенства; а доцније навешћемо другу, којом изобличава пороке њихове. Златоуст у овој беседи води разговор с другом својим Василијем:

„Свештенослужење свршава се на земљи, али по небеском уређењу. Тако и треба да буде, јер нити је човек ову службу установио ни анђео ни арханђео, него сам Учитељ, па још и телесне људе поставио за старешине — представнике — анђеоске службе. Зато онај, што свршава ову службу треба да буде тако чист, као да би на небу стајао међу небеским силама. Све ствари, што су припадале *првобитној цркви*, важне су и пуне тајне као н. пр. звонца, узлићи (дугмета), скупочено камење на напренику и оплећку, митра, кидар т. ј. мала митра (капа првосвештеничка код јевреја у старо доба), дугачка хаљина, златна дашчица, *Святая Святихъ*, (Исход XXVIII). Али ко проучи својине благодатног служења т. ј. ствари, које припадају данашњој благодатној цркви, наћи ће, да су оне важне и тајанствене ствари, што припадају првобитној цркви, ма-ловажне према овим последњим... Кад видиш Господа за-

клана и положена на жртву, свештеника да стоји пред овим жртвеником и узноси молитве, а сав народ окропљен драгоценом његовом крвљу; — па још ако измеш на ум, да стојиш међу људима и на земљи: зашто се онда у часу не узнесеш на небо и, одбадив све телесне мисли душе, ослобођеним духом од свега земног и чистим умом не погледаш на оно, што је на небу? О чуда! о човекољубља Божија! — Седећи горе са оцем у овај час грле га све руке; даје се да га додирну и осете, који год желе, и сви га у тај час могу гледати очима вере. Да ли ти то сматраш као предмет, кога се још сме дотаћи и презрење и над ким може сваки, који год хоће, показивати своје високоумље? —

Хоћеш ли и из другог чуда да видиш узвишеност ове светиње? Представи себи пред очи Илију; представи, да га окружава небројан народ; жртва стоји на камењу, сви други мирно стоје и ћуте; само један пророк узноси Богу молитву, па како је затим пламен у једанпут пао с неба, на жртву! Ово све доводи у чуђење и *благоговѣйный* страх. Сад отуд пређи на наш жртвопринос, па ћеш видети да је не само чудан него и да превишава свако чудо. Свештеник стоји и своди не ватру него Духа светог; узноси усрдну молитву не о томе, како да ватра падне с неба, па да сажеже, што му је за јело принето, него да би благодат сишавши на жртву запалила људске душе и пречистила, да буду светлије од чистога сребра. Тако страшну тајну може ли ко да презире, осем онога, који ни мало нема ни памети ни осећања? Или зар не знаш, да не би могле људске душе никако поднети овог жртвеног огња, него би се са свим претвориле у пухор и ништавило, кад им при овоме не би била на руци *всесилна* помоћ божанствене благодати?

Ако ко познаје, колико важи то, што човек, створен од тела и крви, стоји код блаженог и бесамртног јестаства, јасно ће дознати, какве је части удостојила свештенике благодат светог Духа. Они свршавају жртвоприносе, свршавају

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
В
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

и друге велике службе, које се односе к достојанству и спасењу нашем. Још живе и ходе по земљи, а већ им је дато, да располажу оним, што је на небу, и добили су власт, какву Бог није дао ни анђелима ни арханђелима; јер овима није речено: *што год свезете на земљи, биће свезано на небу, и што год раздрешите на земљи, биће раздрешено на небу* (Мат. XVIII. 18.) Земаљски господари имају власт, да вежу само тело. Али те везе не вежу дух, који узлеће на небеса; и што свештеници одређују на земљи, то Бог утврђује на небу. Господ се саглашава са мњењем слугу својих! Па шта им је друго и предао у руке него сву небеску власт? Којима, вели — *опростите грехове, опростиће им се: и којима задржите, задржаће се* (Јов. х х. 23.) Зар има нека и већа власт од ове? Отац је сву власт дао сину (V. 22): сад видимо, да је Син сав суд свој предао свештеницима. Они су узведени на такав ступањ власти, као да су већ пресељени на небо, уздигли се над човечијом природом и ослободили од земаљских страсти. Кад би какав владалац ма коме од својих поданика поверио власт, да може затворити у тамницу кога хоће и опет из ње пуштати кад хоће: на тога би сви гледали са завишћу и дивљењем. А о опоме, који је примио од Бога власт, много већу од ове, колико је небо од земље и душа од тела, неки мисле, да је он добио неку малу превагу, зато што многи, који су је примили и сами је не умеју да цене. — Иди од мене безумље! — Јер заиста је лудо не уважавати тако достојанство, без кога се не може добити спасење и обећана блага. Кад не може онај да уђе у царство небеско, који се није преродио водом и светим Духом (Јов. III. 5), и кад се одгони од живота вечног онај, који не једе тела господња и не пије крви његове, а ово све — кршћење и причешће — свршава се само освећеним т. ј. свештеничким рукама: то како би могао без њихова посредовања ко му драго избећи паклени огањ и добити оплетене венце? А то су ти, којима је препо-

ручено духовно рођење и прерођење кршћењем. Посредством њих ми се облачимо у Христа, саједињавамо са сином божјим и примамо се за чланове оне блажене славе. И тако заиста дужни смо не само више их се бојати него световних власти, него их већма поштовати но и саме своје родитеље; јер су нас ови родили од крви и похоти телесне, а они нас рађају од Бога, дају нам свето *пакивытіе*, истину слободу и благодатно усиновљење. (Наставиће се.)

Нешто о примању вере Христове код Руса.

(Наставак.)

Кад Варијаг не би био хришћанин, већ би веровао веру ону, коју вероваху ови посланици народњи заједно с народом, он би се само поклатио тој наредби својих богова, и ма како да би му било тешко растати се с милим сином својим, он би га опет спремио и дао посланицима, да га узму и принесу на жртву; јер би то сматрао за велику милост и благовољење од стране својих богова, који избраше, као што они други мишљаху, његова сина себи за жртву. Но Варијаг беше хришћанин и као такви знађаше правога Бога, Бога небеског, а не земаљског. Па зато им дрзновено одговори: „Какве богове спомињете ви, и какве људе ви хоћете на жртву! Та у вас и нема богова! Они су кипови — дрво, које данас јест, а сутра иструли. И на што им жртве! Та они се ни помаћи не могу а камо ли јести и пити! Метните руку на срце и помислите, могу л' бити то богови, које сте ви вашом руком од дрвета начинили? Бог је један, коме служе Грци, и који је створио небо и земљу, звезде и сунце, и вас и мене, и који је све ово не само створио већ и одржава и о њему промишљава. А ти ваши богови шта су створили? Не дам ја мога сина бесима!“

Кад ово изговори Варијаг, ужас и страх нападе на незнабошце. И ражљуђени овим страшним одговором они отрче, те кажу осталима. Гомила људи дохвати оружје и

стреле, па јурише на кућу Варијагову, развале ограду око куће, и уђу у авлију. Варијаг стајаше на чардаку са својим сином. Народ повиче из гласа: „дај сина боговима,“ а овај им дрзновено одговори: „ако су они богови и ако заиста хоће мога сина, то нек нареде једнога од њих, па нек дође и нек узме мога сина; што се ви у то уплећете?“ Но у место одговора разјарен народ кидише, те обори чардак, на коме Варијаг са сином стајаше, па убије и оца и сина. И ово бејаху први руски мученици, који падоше у борби за веру христову. Њих је руска црква доцније признала за мученике и придружила к броју светитељском.

Њих убише. Но има људи, који се не даду убити, и који тек онда оживе, кад погину. Њих васкршава потоње покољење разносећи и остварујући њихове мисли, њихова начела. Па тако је било и са ова два хришћанина. Њих убише телесно, али душевно убити не моглоше; јер мисао, коју они пустише у народ, не моглоше да се утамане, већ шта више по смрти њиховој оживе још снажније и боље. Дуго и за много ниси могао чути други говор међу кијевским незнабошцима до говор о смрти Варијага и његова сина. Где се год састану двојица, одмах би један другог запитали: „ама, чу ли ти што рече Варијаг о нашим боговима? Нека, вели, они дођу, ако су богови па нек узму мога сина.“ „Беше ли ти, кад погибе Варијаг, — говораху опет други — и јеси ли чуо, да он назва наше богове — *дрветом*, које, вели, данас јесте, а сутра иструли.“ И оваква и овим подобна испитивања морала су их природно наводити на мисао, да претресу мало боље своја веровања, да се посумњају о њима и да изнесу на среду питање: да ли одишта то нису лажни богови; да ли они зацело хоће крви људске; да ли Варијаг нема право, што рече: „један је Бог на небу, који је све па и вас створио, и коме сте ви дужни служити, а не тим кривовима.“ Сад им и то дође на памет, што је Олга већ примила нову веру, а Олгу

сматраху за врло умну и даљновидну кнегињу, па се и над тим забринуше, говорећи: „није то без узрока, кад већ и умна кнегиња Олга оставља нашу веру, а прима веру христову.“

(Наставиће се.)

О Св. Ђорђе великомученик.

Свети Ђорђе живљахе у то доба, кад управљаше великим римским царством безбожни цар Диоклитијан. Овај цар страшно беше наклоњен незнабошкој вери, јер му ова допушташе, да живи по својој развратној вољи, а попреко и грозно гледаше на веру христову, која се није стидела, да изобличава и царске пороке. Клањајући се од свег срца кипу своме Аполону, он вероваше у њега, као у живог Бога, који му дели срећу и несрећу. Па зато ни један знатнији и већи посао није започињао ни свршавао, док се није обратио за савет томе богу своме Аполону. И Аполон имађаше то својство, да му на питања његова свагда одговори; јер то беше вешто начињен кип, који је имао велику шупљину, и у којој се свагда у време богомоље скриваху жрцеви, те устима кипа прорицаху и одговараху на људска питања. Догоди се, да једном запита Диоклитијан овај кип, да ли је добар тај и тај дан, у који он мисли поставити основ једној повеликој згради; јер они вероваху да и дани неки могу бити срећни а други несрећни. Но на питање своје не добије одговора. Жрцеви бејаху тим наумили, да доскоче хришћанима, почем та нова вера, која проповедаше *бескрвну* жртву, умањаваше им приходе, па им се тога ради не допадале. Зато се договоре, да овом приликом не улазе у кип и не одговарају од стране овога цару. Цар не знајући ништа о свему овом и дивећи се таквом нечувеном догађају, дозове жрцеве и зашита их о узроку. Ови му на то одговоре: „јест, неће наш бог да ти даје одговора, јер је љутит на те зато, што наушташ, да се умножава секта хришћанска, која је из основа противна вери наших прао-

таца.“ Верујући, да је ово истина, Диоклитијан букне осветом на хришћане и изда указ, да ове убијају, где их год нађу у његовој великој и пространој царевини. Те тако се почне силно гонење хришћана: њих убијаху, вешаху, тамањаху свакојаким средствима.

И у ово несрећно за хришћане време живљаše у римској војсци чудан и племенит војник христов, свети Ђорђе. Он беше родом из Канадокије од хришћанских родитеља. Врло рано оставши без оца (отац му је погинуо, што по указу царском не одступи од вере христове) св. Ђорђе онако неіакак пређе с мајком својом у Палестину; јер му мајка беше из Палестине и имађаше тамо богато имање. Но кад Ђорђе беше порастао, њега зашшу и узму у царске војнике. Васпитан у духу хришћанском под надзором своје мајке, а при том здрав, дичан и племенит, он за кратко време пређе у војсци све ниже редове службе и у 20-тој години својој већ беше пуковник у војсци царској. Гледајући, шта се ради с хришћанима и какав се неправедни суд изриче над њима, св. Ђорђе спремаше се, да изађе на супрот таквим бешчовечним поступцима њиховим, но скриваше своје негодовање због мајке, која га као јединца сина свог матерински мољаше, да се претрпи, док она склопи очи или падне као мученица за веру. А кад ово дочека, он учини пре свега распоред са својим огромним имањем и с множином робова, које по ондашњем обичају имађаху и његови родитељи. Имање раздели он кљасту и убогу, а робове пусти у слободу. И после овог, трећег дана, кад беше цар сабрао мноштво великаша и придворника својих, да се с њима саветује, како би се стало на пут распрострањењу хришћанства и измислиле нове муке, од којих би се могли поплашити ти неустрашиви хришћани, — св. Ђорђе улети на једанпут у тај сабор, стане пред самога цара и почне му говорити: „Докле ћеш, о царе, ти и с тобом твоји кнезови и саветници бити у таквој заблуди? У место правде ви досуђујете неправду; у место да осуђујете

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

кривце, ви судите и смрти предајете невине! У место да се и сами поклоните истинском Богу, ви казните оне, што познају правог Бога и клањају му се! И шта хоћете ви тим? Хоћете да зауставите истину и да приморате људе, да се клањају лажи? Зар не видите, какви су ваши богови?! Изађите једном из те заблуде и познајте *Исуса, војскоу силу и војскоу премудрость*, па измените онакав грозни указ против хришћана и придружите се и сами к њима, ако вам је мило ваше спасење!“

Кад ово изговори св. Ђорђе, сви се зачудише и у чуду упреше очи у цара. Цар сеђаше у чудној замишљености и с уздркталим гласом пружи прст на једног од кнезова својих, по имену Магнентија, и рече, да ступи у разговор са св. Ђорђем.

Магнентије дозове светитеља преда се и почне љутито с њим овакав разговор:

М. Ко те узбуни, да тако дрзновено и слободно смеш говорити пред нама?

Г. Истина.

М. А шта је то истина?

Г. Истина је сам Исус Христос, кога ви гоните.

М. Дакле си и ти један од његових последника?

Г. Слуга сам Исусу моме, на њега сву наду моју полагајем, и ради њега усудих се стати овако дрзновено и говорити с вама.

Слушајући такав смели одговор, Диоклитијан предузе непосредно разговор с Ђорђем. Познао сам ја одавно твоју снагу и јунаштво, — говораше од прилике Диоклитијан — па зато сам те тако рано и уздигао пред многима. И данас, кад чујем такву дрзост твоју, још не могу да омрзнем на те, већ те све једнако волим, све једнако љубим као и пре. Па зато у место каштиге, коју би ти требало сад одмах изрећи, ја те као отац саветујем, да се размислиш о себи и својој судбини. Помисли, да ти не ћеш ни учему успети, ако тим трагом ишао будеш, осем што ћеш пасти у неми-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

лост моју, изгубити свој чин и умрети можда у мукама. Жао ми је младости и лепоте твоје, а жао ми и јунаштва твога. Спаси све ово па и сам живот, кад до тебе стоји. Но св. Ђорђе не хте ни да слуша овакве царске савете. Он оплакиваше заблуде људске, он жаљаше и самога цара, што је у заблуди, што не разуме истину и праву веру, већ верује у разне кипове земаљске. Ражљућен цар заповеди војницима, да одвуку Ђорђа у тамницу и подвргну разним мукама. Прва мука, којом св. Ђорђа мучише, била је та, што му скопчаше и ноге и руке у квргу и метнуше велики камен на прси, па га тако оставише, да лежи целе ноћи. Војници бејаху наређени, да стражаре и да очекују од стране његове покајања, те тако да га одмах ослободе, чим се одрече вере христове и призна богове римске. Но Ђорђе не малкса душом нити попусти у свом убеђењу. Једно те једно говораше он у мукама целе ноћи: „драгоценија је истина од свега на свету. Исус је истина, а богови ваши — лаж. Одлучити ме од истине не можете, па ма каквим ме мукама предавали.“

Кад ово сутра дан јавише цару, он у љутини заповеди, да му донесу онај највећи мучителан точак. На овом точку бејаху приковане од свуда наоколо даске, начичкане разним острим клиновима, јексерима, иглицама и другим острим кукицама, палик на удице. Па кад му ово донесоме, он заповеди, да скину хаљине с Ђорђа и да га онако нага метну у тај точак, па да обрћу. Страшно ово овакво оруђе, измишљено за највеће преступнике земаљске и разбојнике, скинуло је за кратко време сву кожу са св. Ђорђа, но он не испусти ни једног гласа туге и плача, већ у тврдом постојању непоколебљив оста. (Наставиће се.)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Одношај цркве према хришћанину.

Живот хришћански представља непрекидни ред благодејања свете цркве. Сваки рађа се на свет слаб, бедан и немоћан у сваком обзиру. Осем грехова оца и матере и сопствене своје слабости он не доноси са собом ништа више на овај свет. Ни један отац и мати њестаственим рођењем ништа му више не дају, јер му не могу дати: Рождено: ѿ плоти плоть есть (Јоан 3—6). Лице родитеља — вели премудри — на клаткѣ родитеља. Чада быкають мерска чада грѣшникѣвѣ.

Јадан и жалостан био би живот наш, кад нас света црква, онако зачете и рођене у греховима, не би примила у своја недра. Она долази к нама с матерњим старањем и љубављу у само оно време, кад ми још и не сазнајемо, шта смо, одкуда и зашто смо се родили на овај свет. Освећава нас молитвом слугу божијих, омива грехове наше у купѣли кршћења, чини нас учесница благодати и милости божије, запечаћава даровима светог духа у тајни миропомазања, даје право, да се користујемо љубављу Бога оца, заслугама Бога сина и благодаћу Бога духа, и тиме одликује нас од свију осталих друговерника и неверника. И све ово црква свршава над нама и за нас не због наших заслуга и због заслуга оца и матера наших, но једино по благодати божијој, по безграничној љубави искупитеља нашега, Господа Исуса Христа.

Живот хришћански, обдарен у самом свом зачетку даровима свете цркве, развија се и напредује под закриљем њеним и у даљем свом течају и времену. Као год што се живот њестаствени развија и крепи разним старањем оца и матера наших, тако се исто и духовни живот развија и крепи помоћу цркве, која се непрестано брине, да сачува нас у чистоти и светости и сахрани за Бога и блажену вечност. Она у течају нашег замаљског живота 1.) храни и

напаја ум наш божанственим учењем; 2.) укрепљује вољу нашу у добрим и побожним правилима и обрасцима духовнога савршенства; 3.) храни чувства наша накитом и дивним песмама својим; и 4.) чува и управља духовни наш живот и дејствује на цело биће наше светим и божанственим тајнама својим.

1.) Света црква, коју апостол назива *стубом и утврђењем истине* (I. Тим. 3. 15) а други Богом просвећени мужеви *учителком*, која све обузима, све зна, поглавита је Богом уређена на земљи учионица, где ум наш свакад може наћи истину животворну и спасоносну. Мудраци овога света много су расуђавали о Богу, човеку и о другим предметима. Али шта је њихова мудрост? Каква су њихова суђења? Она су према Богу кратковидна, промењива, напуњена сумњама и противуречностима тако, да ум, не налазећи у њима тврде потпоре, принуђен је чешће, да се повија по сваком ветру.

Је ли потребно уму, да постигне Бога у његовим бескрајним савршенствима, да постигне одношај његов к свету и нарочито к човеку? Ако ли је потребно, да сазна тајну ваплоћења Бога сина, тајну искупљења и благотворна следства њена? Хоће ли да зна, шта је човек, од куда је он и зашто? Шта је био пређе, а шта је сада и каква му је дужност к Богу, ближњем и себи самом? Жели ли проникнути у тајну живота на оном свету?..... Све ове овако важне и неопходне за нас истине непрестано казује и кадра је нам казати потпуно само једина света црква наша.

2.) Подмирујући ум наш у његовим потребама света црква руководи и управља вољу нашу. И у овоме обзиру она је једина верна руководитељка к спасењу.

Наша грешна воља жели добра, премда често неистинска; тражи правила тврда, постојана, која би је свагда подржавала у добру, очувала од свакога зла; тражи да има висок и савршен образац, на који би се угледала, па и помоћна средства, како би му могла подражавати. Но где да нађе

таква правила? Где да нађе образац живота, окићен врлинама божанственим? У прастарим школама мудраца? Али правила, која су тамо, већ немају сада ни најмање живота. Она су се мењала и заборављала у сваком столећу или због своје излишности, неумерене строгости, или зато, што у једно време и ако су била од потребе, у друга времена учинила су се непотребна, излишна. Обрасци, које су написали прастари мудраци за добар и поштен живот, такође су заборављени и одбачени зато, што су се показали несавршени, оскудни.

Напротив, црква прописује и предлаже нам правила таква, која нас заиста упућују к врлинама, правила удесна за свакога, малог и великога, мушко и женско и за сваке околности живота нашега. Она учи брачне другове, очеве и децу, старешине и потчињене, слуге и све у опште, како се ваља спремати за овај и за вечан живот. Њој је раван како цар тако и слуга, како богат тако и сиромах; она све подједнако служи својим божанственим и дивним средствима. Она нас учи, какви треба да смо према пријатељима и према непријатељима, према себи самима и према ближњима. Она умудрава и наставља нас у срећи и несрећи, у жалости и радости. Нема тога стања ни узраста, нити такве околности у животу, да нам света црква не би давала праве поуке и настављења. Она једина кадра је изнети нам на углед прави пример *добра* у лицу ваплоћене доброте — Исуса Христа. Хоћемо ли да дознамо, како је он узвишен, како је добар и савршен, треба само да погледамо на крст, да представимо значај и цену његову за нас, и онда са каквим духовним подвизима и врлинама неће бити способна душа наша? Представљајући нам црква распетога на крсту, не показује ли пример најдубљег смирења, безграничног трпљења, највишу љубав, неисказано милосрђе и све друге видове божанствених врлина? Осем тога, животом праведника она нам показује и разне путове к савршенству духовном. У тој

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

целји она сваки дан износи на углед овда апостоле, овда пастире и учитеље, овда мученике и испоснике, бесребрнике и страдаоце, и описујући живот њихов и врлине, она тим самим говори хришћанину: „погледај, колико различних путова има, који те приближују Спаситељу и његовоме блаженоме царству! Бирај, шта ти је воља! Ако не можеш ући као девственик, а ти хајде као брачак; ако не можеш у једноме браку, а ти с другим браком; не можеш ли невиношћу, а ти милостињом, умереношћу. Ако не можеш бити дијаманат, буди злато; не можеш ли злато, буди сребро; не можеш ли бити сунце, буди месец, буди звезда; не можеш ли бити велика звезда, буди мала, — само старај се, да у цркви живиш и зовеш се члан њезин.“

Тако дакле света црква управља и руководи и вољу нашу к спасењу и животу вечноме.

3.) Света црква храни и задовољава и сама чувства наша или лепотом и красотом, који облачи храмове своје, или читањем и певањем разних молитава.

Када уђемо у храм божији, шта видимо? Најпре црква износи нам пред очи сјајно изображење Бога оца, Бога сина и Бога духа светог; ликове: пресвете богородице, светих апостола, пророка и осталих угодника божијих. На једноме месту гледамо тужну и поразну представу страдања и смрти Богочовека, на другоме — радосну слику његовог преславног васкрсења. Онде гледамо, како се Господ у свој слави својој узноси на небо, а онде како у истој слави долази, да суди живима и мртвима.

И све ове свете представе садрже у себи такву тајанственост, такву миљину, која пљени срце, која се мора уважавати и љубити, јер су то *представе света небескога*.

(Наставиће се.)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

ГГ. Тома Костић и Никола Васић, механџије из Гор. Крушевице, и Јанко Благојевић и Стојан Цветковић, механџије из Дубоке у округу Пожаревачком, приложили су цркви Гор. Крушевичкој једно јеванђеље, опшивено кадифом, у вредности 6 ₪

Потписани проси им од Бога здравље и изјављује пред светом топлу благодарност.

Иван Николић,
свештеник у Г. Крушевици.

Некролози.

Иван Ранитовић, парох Рогачки у округу Београдском, упокојио се 25. Марта ове године. Покојник био је један од ваљаних млађих свештеника, па зато га је сваки поштовао.

Игуман м. Миљкова старац Х Пантелејмон упокојио се 27. Марта ове год. у 70-тој години свога живота.

Павле Матић, парох Гривачки у округу Крагујевачком, упокојио се 2. овог месеца.

Никола Спасић, свештеник Неготински, престао је 9. овог месеца после дугог боловања у 31 години свог живота. Служио је као свештеник 6 год. Био је врло честит човек и примеран служитељ св. олтара. Умр'о је у крајној оскудици, оставивши после себе петоро неіаке деције. Један свештеник и ђакон морали су заћи по Неготину, те од добрих Неготинаца скупити новаца, да би се покојник пристојније сахрањено и што год удовици и сирочадма дати могло. Скупљено је свега 1600 гр. Велика хвала браћи Неготинцима! Ово је један од доказа, како је хрђаво стање свештеничко.

ГЛАСНИК.

Јован Пешић досадашњи прив. парох Ковачевачки, постављен је за капелана намеснику Вранићском.

Стеван Јевтић, парох Беочински у округу Гагодинском, премештен је по молби на парохију у Медвеђи у истом округу.